Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

education
Lefapha la Thuto la Bokone Bophirima
Noordwes Departement van Onderwys
North West Department of Education
NORTH WEST PROVINCE

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

EKONOMIE V1

SEPTEMBER 2020

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 15 bladsye.

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

AFDELING A (VERPLIGTEND)

VRAAG 1

1.1 MEERVOUDIGE KEUSEVRAE

1.1.1 D ✓✓ - Ekonomiese kringloop
1.1.2 B ✓✓ - Piek
1.1.3 A ✓✓ - Plaaslike
1.1.4 C ✓✓ - Internasionale Monetêre Fonds
1.1.5 D ✓✓ - MERCOSUR
1.1.6 B ✓✓ - Lewensverwagting
1.1.7 C ✓✓ - Nywerheidsontwikkeling
1.1.8 A ✓✓ - Openbare besteding (8 x 2) (16)

1.2 BYPASSENDE ITEMS

1.2.1 D ✓ - sistematiese en omvattende rekord van ekonomiese aktiwiteite
1.2.2 G ✓ - algemene rigting waarin die ekonomie beweeg
1.2.3 H ✓ - die regering voorsien parke, strande, ens. waar fooie gehef kan word om nie-betalers uit te skakel.
1.2.4 I ✓ - wanneer een land goedere en dienste goedkoper as 'n ander produseer.
1.2.5 A ✓ - *ad valorem* of spesifieke belastings op ingevoerde goedere
1.2.6 B ✓ - hoeveelheid goedere en dienste wat mense verbruik, wat 'n funksie van hul inkomste is.
1.2.7 E ✓ - geregtelike besit van 'n ontwerp of handelsmerk.
1.2.8 F ✓ - waar ondernemings kantore of fabrieke van hul besigheid in ander lande ook oprig. (8 x 1) (8)

1.3 GEE DIE TERM

1.3.1 Verbruikers/Huishoudings ✓
1.3.2 Monetariste ✓
1.3.3 Invoerdeposito's ✓
1.3.4 Morele oorreding ✓
1.3.5 Ekonomiese groei ✓
1.3.6 Arbeidsmag / Werksmag ✓ (6 x 1) (6)

TOTAAL AFDELING A: 30

DOWNLOAD MORE RESOURCES LIKE THIS ON ECOLEBOOKS.COM

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

AFDELING B

Beantwoord enige TWEE van die drie vrae uit hierdie afdeling in jou ANTWOORDBOEK.

VRAAG 2 MAKRO-EKONOMIE

2.1 Beatwoord die volgende vrae.

2.1.1 **Noem enige TWEE deelnemers in 'n geslote ekonomie.**
- Huishoudings/Verbruikers ✓
- Sakesektor/Produsente/Firmas ✓
- Regering/Staat/Openbare sektor ✓ (Enige 2 x 1) (2)

2.1.2. **Hoekom is dit belangrik dat die regering poog om 'n stabiele ekonomie na te streef?**
- Om buitelandse investering te lok. ✓✓
- Om ekonomiese groei te behaal. ✓✓
- Om werksgeleenthede te skep. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (1 x 2) (2)

2.2 **DATARESPONS**

2.2.1 **Na watter ekonomiese deelnemer word in die uittreksel verwys?** (1)
Buitelandse sektor ✓

ÉcoleBooks

2.2.2. **Noem EEN ander inspuiting in die ekonomie.**
- Regeringsbesteding ✓
- Investering ✓ (1)

2.2.3 **Omskryf die term *inspuiting*.**
Die insette van addisionele geld in die ekonomie deur middel van investering, regeringsbesteding en uitvoere. ✓✓
(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (2)

2.2.4. **Verduidelik die uitwerking van lekkasies op die ekonomie.**
Dit het 'n negatiewe impak, want daar is minder geld vir ekonomiese aktiwiteite en kan lei tot laer ekonomiese groei, ✓ bv. besparings, belastings en invoere. ✓
(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Enige 1 x 2) (2)

2.2.5 **Hoe sal inspuitings indiensneming in die ekonomie beïnvloed?**
- Daar sal meer werksgeleenthede in die toerismebedryf wees, want daar is meer geld om te investeer. ✓✓
- Verwante bedrywe soos taxidermieë, hotelle, ens. sal uitbrei en meer werksgeleenthede skep. ✓✓
- Mense in landelike gebiede sal meer geleenthede tot onderwys, vaardighede en werksgeleenthede kry. ✓✓ (Enige 2 x 2)

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (4)

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

2.3 **DATARESPONS**

2.3.1 **Op watter datum was die Rand die sterkste teenoor die Dollar?**
30 Junie 2019 (1)

2.3.2. **Watter tipe wisselkoers word in die grafiek voorgestel?**
Vryswewend ✓ (1)

2.3.3 **Omskryf die term *wisselkoers*.**
Dit is die waarde van een land se geldeenheid teenoor 'n ander land. ✓✓
(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (2)

2.3.4. **Hoekom dit belangrik dat 'n land 'n stabiele wisselkoers het?**
- Om meer buitelandse investering te lok. ✓✓
- Om meer internationale toeriste te lok. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (2)

2.3.5 **Hoe sal 'n depresiasie van die rand teenoor ander geldeenhede verbruikers beïnvloed?**
- Dit verlaag die pryse van goedere en dienste - verbruikers kan bekostig om meer in te voer. ✓✓
- Laer pryse verlaag die lewenskoste en verhoog lewenstandaard. ✓✓
- Die prys van gas sal afneem, want dit word deur die olieprys bepaal en daarom kan verbruikers meer gas bekostig. ✓✓
- Mense sal eerder in SA werk as om te emigreer en indiensneming sal toeneem. ✓✓
- Verbruikers kan meer investeer, want hulle kan aandele bekostig. ✓✓
- Dit sal meer bekostigbaar wees vir verbruikers om oorsee te kan gaan. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Enige 2 x 2) (4)

DOWNLOAD MORE RESOURCES LIKE THIS ON ECOLEBOOKS.COM

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

2.4 **Bespreek *prysbeleid* en *gebrek aan aanspreeklikheid* as probleme met openbare sektorvoorsiening.**

Prysbeleid

- Gratis dienste: ✓ Sekere dienste word vrygestel van belasting, bv. openbare gesondheidsdienste - belastinginkomste word gebruik om hierdie koste te dek. ✓
- Gebruikerstariewe ✓ - dit is vir die regering moeilik om die korrekte pryse vas te stel. ✓
- Betaalde dienste ✓- sommige dienste word deur landsburgers betaal, bv. TV-lisensies. ✓
- Gesubsidieerde produkte ✓ - die publiek betaal minder vir goedere wat deur die regering gesubsidieer word, bv. brood. ✓ (Maks 4)

Gebrek aan Aanspreeklikheid

- Daar word van die regering verwag om 'n beleid daar te stel en te implementeer wat gerugsteun word deur ministeriële verantwoordelikhede en die ouditeur-generaal. ✓✓
- Staatsamptenare moet rekenskap gee van hul besluite en optrede. ✓✓
- Die publiek hou die regering aanspreeklik vir die doeltreffende lewering van dienste en die implementering van beleide. ✓✓ (Maks 4)

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.)
('n Maksimum van 4 punte kan toegeken word vir die lys van feite / vbe.) (8)

2.5 **Evalueer die effektiwiteit van die metodes om die betalingsbalans onewewigtigie reg te stel.**

Die metodes om die BB te herstel was suksesvol deur:

- 'n bevredigende BB-posisie te bereik in die lopende rekening. ✓✓
- 'n toename in rentekoerse sal die koste van lenings laat afneem en die vraag na invoere sal afneem. ✓✓
- implementering van invoervervangingsbeleid wat die vraag na plaaslike produkte sal verhoog. ✓✓
- bereiking van hoë vlakke van internasionale kompetisie wat help om die totale vraag en uitsetvlakke hoog te hou. ✓✓

Die metodes om die BB te herstel was onsuksesvol deur:

- die tekort op die handelsbalans wat 'n baie groter toename in invoere teenoor uitvoere toon. ✓✓
- invoervervanging lei daartoe dat ander lande hoër belastings en sanksies hef. ✓✓
- 'n afname in rentekoerse wat die koste om geld te leeen lat afneem en die die vraag na invoere laat toeneem.

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.)
('n Maksimum van 2 punte kan toegeken word vir die lys van feite / voorbeelde.)

(8)

[40]

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

VRAAG 3

3.1 Beantwoord die volgende vrae.

3.1.1 **Noem TWEE aanwysers met betrekking tot die inflasiekoers.**

- Produksieprysindeks / PPI ✓
- Verbruikersprysindeks / VPI ✓ (Enige 2 x 1) (2)

3.1.2. **Hoekom is dit belangrik dat streeksontwikkeling ekonomiese sentralisasie beperk?**

- Om die negatiewe effek van sentralisasie teen te werk, ✓ bv. oorbevolking in stede. ✓
- Om oor-sentralisasie van die ekonomie te verhoed en om streeksontwikkeling te bevorder. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Enige 1 x 2) (2)

3.2 **DATARESPONS**

3.2.1 **Gee EEN voorbeeld van 'n digitale toestel.**

- Rekenaar / Skootrekenaar ✓
- Slimfoon ✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (1)

3.2.2. **Watter instelling publiseer statistieke van RSA?**

Statistiek SA ✓
(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (1)

3.2.3 **Omskryf die term *sensus*.**

Sensus is 'n amptelike opname van die totale bevolking. ✓✓
(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (2)

3.2.4. **Hoekom gaan 2021 nuwe metodes gebruik?**

- Om die akkuraatheid van inligting te verseker. ✓✓
- Om die tyd van inwoners te bespaar. ✓✓
- Om kostes te bespaar. ✓✓ (Enige 1 x 2) (2)

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.)

3.2.5 **Hoe help die sensusdata die regering?**

- Dit word deur die regering en ander sektore aangewend vir beplanning en besluitneming . ✓✓
- Dit sluit ook die allokering van fondse na provinsies en munisipaliteite in. ✓✓
- Dit is belangrik vir infrastruktuur, sosiale programme en beleide. ✓✓ (Enige 2 x 2)

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (4)

DOWNLOAD MORE RESOURCES LIKE THIS ON ECOLEBOOKS.COM

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

3.3 **DATARESPONS**

3.3.1 **Gee EEN voorbeeld van 'n geografiese SGP.**

- SGP 1: Die noordelike minerale gordel ✓
- SGP 2: Durban-Vrystaat-Gauteng logistieke /industriële korridor ✓
- SGP 3: Suid-Oostelike corridor ontwikkeling ✓
- SGP 4: Noordwes Provinsie ✓
- SGP 5: Saldanha-Noord-Kaap ontwikkelingskorridor ✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (1)

3.3.2. **Wat is die fokus van SGP 16?**

- Dit is 'n mega wetenskaplike projek vir die bou van 'n gevorderde radioteleskoop. ✓
- Verwant aan infratsruktuur navorsing en hoëspoed IKT. ✓
  (Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (1)

3.3.3 **Beskryf die term *corridor* kortliks.**
Dir is 'n geografiese area wat 'n gang van een gebied na 'n ander vorm wat deel van streeksontwikkeling uitmaak. ✓✓
(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (2)

3.3.4. **Hoekom is dit vir S.A. belangrik om meer groenenergie in industriële ontwikkeling te gebruik?**

- Hulpbronne word al vinniger minder en SA moet groenenergie op nasionale vlak gebruik, bv. golfenergie. ✓✓
- SA moet groenenergie gebruik om 'n volhoubare toekoms te kan hê ✓ en deur alternatiewe produksie-opsies hê soos biobrandstof uit plantmateriale. ✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (2)

3.3.5 **Hoe suksesvol is die SGPe ter verbetering van SA se streeksontwikkeling?**
<u>SGPe was suksesvol ter verbetering van SA se streeksontwikkeling deur:</u>

- deur die ontsluiting van ekonomiese geleenthede in afgeskeepte areas soos Noordwes. ✓✓
- verbetering van fisiese en sosiale infrastruktuur wat tot die desentralisering van die Oos-Kaap lei. ✓✓
- geleenthede te gee aan plaaslike inwoners om entrepreneurs-aanleg en entrepreneurstalente aan te wend. ✓✓

EN/OF

<u>SGPe was onsuksesvol ter verbetering van SA se streeksontwikkeling:</u>

- werkskepping is soms net seisoenaal van aard is. ✓✓
- onbevoegdheid om genoeg vaardigheidsontwikkeling te doen om arbeid te verbeter. ✓✓
- korrupsie en nepotisme wat verhoed dat geld vir die nodige fisiese en sosiale infrastruktuur aangewend word. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Enige 2 x 2) (4)

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

3.4 **Onderskei tussen *ekonomiese groei* en *ekonomiese ontwikkeling*.**

Ekonomiese groei
- is ‘n proses waar daar ‘n toename in ’n land se reële bruto binnelandse produk oor tyd is. ✓✓
- dit lei tot toename in produksie van nasionale uitsette en inkome. ✓✓
- ‘n toename in ’n land se reële bruto binnelandse produk. (BBP). ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord. (Enige 2 x 2)

Ekonomiese ontwikkeling
- ’n proses wat konsentreer op mense se lewenstandaard, selfrespek en vryheid van keuse. ✓✓
- ekonomiese groei moet lei tot ontwikkeling. ✓✓
- dit is die grootste doel van ekonomiese beleid om ‘n verbeterde lewenstandaard te bereik. ✓✓
- dit is ‘n toename in die reële bruto binnelandse produk (BBP) per capita.

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.)
(‘n Maksimum van 4 punte mag toegeken word vir die blote lys van feite / voorbeelde.) (Enige 2 x 2) (8)

3.5 **Hoe susksesvol is Suid-Afrika se streeksontwikkeling ten opsigte van hul benchmark kriteria?**

Suid-Afrika was suksesvol deur:
- in te meng in bedrywe wat gebaseer is op ekonomiese navorsing en analisering wat tot groei lei. ✓✓
- voorsiening van subsidies en aansporings wat wesenlike vordering en groei verskaf in die opgradering van waardetoevoeging en arbeidsintensiewe vervaardigingsbedrywe. ✓✓
- groot sukses in die stryd teen doeane-bedrog, onwettige invoere en swak gehalte produkte deur middel van invoerbeperkings. ✓✓
- handels- en industriële beleide te versoen wat SA se industrieë meer mededingend in die globale ekonomie gemaak het. ✓✓

Suid-Afrika was onsuksesvol:
- bedrog en korrupsie vind steeds plaas en swak gehalte produkte word geproduseer. ✓✓
- groei wat afneem as gevolg van finansiële bystand en opgeleide werkers wat nie beskikbaar is nie. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Enige 4 x 2)
(‘n Maksimum van 2 punte mag toegeken word vir die blote lys van feite / voorbeelde.)
(8)

[40]

DOWNLOAD MORE RESOURCES LIKE THIS ON ECOLEBOOKS.COM

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

VRAAG 4

4.1 4.1.1 **Noem enige TWEE internasionale organisasies wat vereis dat hul lede hul aanwysers moet standaardiseer.**

- Internasionale Monetêre Fonds / IMF ✓
- Wêreldbank ✓
- Verenigde Nasies / VN ✓ (Enige 2 x 1) (2)

4.1.2 **Wat is die uitwerking van rykdomsbelasting op inkome-herverdeling?**
Belastings, bv. boedelbelasting, word op ryk mense gehef om ontwikkelingsuitgawes wat armes meer as rykes help, te finansier. ✓✓
(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (2)

4.2 **DATARESPONS**

4.2.1 **Watter beleid word deur die regering gebruik om ekonomiese aktiwiteite te beïnvloed?**
Fiskale ✓ (1)

4.2.2. **Wat is die rol van die Minister van Finansies?**
Om die hoofbegroting voor te lê. ✓ (1)

4.2.3 **Omskryf die term *privatisering* kortliks.**
Dit is wanneer die regering meer as 50% van sy aandele in staatsbeheerde ondernemings aan die privaatsektor verkoop. ✓✓ (2)
(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.)

4.2.4. **Verduidelik kortliks waarom die regering poog om ekonomiese groei te bereik.**

- Om ekonomiese ontwikkeling te bereik wat die inwoners van die land bevoordeel deur 'n hoër lewenstandaard. ✓✓
- Dit maak die land meer aanloklik vir buitelandse beleggers. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Enige 1 x 2) (2)

4.2.5 **Hoe sal die uitwissing van korrupsie en wanbestuur van SBO's die ekonomie bevoordeel?**

- Deur finansiële volhoubaarheid te verseker sal die ekonomie stabiliseer deur middel van kwaliteit dienslewering. ✓✓
- Hulle sal hul ekonomiese en ontwikkelingsrol vervul deur die makro-ekonomiese doelwitte van die regering te bereik. ✓✓
- Dit sal tot ekonomiese en politieke stabiliteit lei wat buitelandse beleggers sal lok. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Enige 2 x 2) (4)

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

4.3 **DATARESPONS**

4.3.1 **Noem EEN faktor wat ekonomiese groei in Suid-Afrika beperk.**
- Brandstofpryse ✓
- Duur arbeid ✓
- Minimum lone ✓
- Kommunikasiesisteme ✓
- Swak infrastruktuur, bv. water / paaie ✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (1)

4.3.2. **Hoe word ekonomiese groei gemeet?**
- Reële bruto binnelandse produk (BBP) ✓ (1)

4.3.3 **Omskryf die term *ekonomiese groeibeleid* kortliks.**
'n Beleid wat help om die totale jaarlikse produksie of inkome in die ekonomie te laat toeneem. ✓✓ (2)

4.3.4. **Watter positiewe impak het SEB op voorheen benadeelde individue?**
Dit het meer swart mense toegang tot vennootskappe, aandeelhouding en eienaarskap van besighede gegee. ✓✓
(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (2)

4.3.5 **Hoe kan produktiwiteit in die ekonomie verbeter word?**
- Deur 'n toename in vaardighede en/of produksiebonusse. ✓✓
- Deur die onderwys en opleiding van die arbeidsmag te verbeter deur bv. die bou van meer skole. ✓✓
- Deur 'n gesonde arbeidsmag te verseker, soos gesondheidsorg goeie lewensomstandighede. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.)
(Enige 2 x 2) (4)

4.4 **Onderskei tussen *reële vloei* en *monetêre vloei* in die ekonomiese kringloopmodel.**

<u>Reële vloei</u>
- Verwys na die tasbare vloei van goedere. ✓✓
- Produksiefaktore vloei van die eienaars (huishoudings) na die produsente via die faktormarkte. ✓✓
- Goedere en dienste vloei van die produsente via die goederemarkte na huishoudings en ander gebruikers van goedere en dienste. ✓✓
- Produksiefaktore, goedere en dienste vloei van die buiteland na Suid-Afrika (invoere). ✓✓
- Produksiefaktore, goedere en dienste vloei van Suid-Afrika na die buiteland (uitvoere). ✓✓ (Enige 2 x 2)

<u>Monetêre vloei</u>
- Verwys na die vloei van inkomste en besteding in die ekonomie. ✓✓
- Faktorvergoeding verteenwoordig die besteding van produsente en inkomste van huishoudings (lone, huur, rente en wins). ✓✓
- Verbruiksbesteding, aan die ander kant, verteenwoordig die besteding van huishoudings en die inkomste van produsente. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Enige 2 x 2) (8)

DOWNLOAD MORE RESOURCES LIKE THIS ON ECOLEBOOKS.COM

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

4.5 **Hoe kan die regering dienste as sosiale aanwyser gebruik om die lewenstandaard in Suid-Afrika te verbeter?**

- Die regering kan SBO's herstruktureer, bv.Eskom, om volhoubare energie aan al sy inwoners te voorsien. ✓✓
- Nie alle huishoudings het toegang tot vulliverwydering nie - die munusipaliteite moet hierdie diens ten minste een keer per week aan alle inwoners lewer. ✓✓
- Stedelike en landelike gebiede sukkel met vuil water en beurtwater – die plaaslike regering moet waterinfrastruktuur voorsien. ✓✓
- Substandaard sanitasie moet deur die regering verbeter word deur infrastruktuurontwikkeling. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Enige 4 x 2) (8)
[40]

TOTAAL AFDELING B: 80

ÉcoleBooks

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

AFDELING C

Beantwoord EEN vraag uit hierdie afdeling in die ANTWOORDEBOEK.

VRAAG 5

- **Bespreek die hoofdoelwitte van die openbare sektor in die ekonomie breedvoerig. (26 punte)**
- **Hoe suksesvol is die hoofbegroting om ekonomiese doelwitte te bereik? (10 punte)**

INLEIDING

Die regering poog om ‘n hoër lewenstandaard vir die inwoners van die land te bereik en moet daarom hul doelwitte bereik. ✓✓ (Maks 2)
(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.)

INHOUD: HOOFGEDEELTE

<u>Ekonomiese groei</u> ✓
- Verwys na ’n toename in die produksiekapasitiet van ‘n land. ✓✓
- SA poog om ‘n ekonomiese groei van 4 - 5% te bereik. ✓✓
- Die regering wil hierdie groei bereik omdat lei tot verhoogde lewenstandaarde deur meer materiële voordele te bring. ✓✓
- Vandag se regering glo in die belangrikheid van volhoubare ekonomiese groei, omdat dit lei tot ekonomiese groei oor tyd. ✓✓
- Dit word bereik as ‘n toename in totale aanbod gelyk is aan die toename in totale vraag. ✓✓
- Hulle poog om ekonomiese groei te bereik wat gelyk is aan tendensgroei, wat dieselfde is as verwagte potensiële uitsette oor tyd. ✓✓
- Dit meet hoe vinnig die ekonomie kan groei sonder dat inflasie voorkom. ✓✓
- Die regering soek ekonomiese groei wat nie nie-hernubare hulpbronne uitput nie en nie die omgewing vernietig nie. ✓✓
- Ekonomiese groei moet tot ekonomiese ontwikkeling lei. ✓✓

<u>Volle indiensneming</u> ✓
- Dit is wanneer almal wat wil werk en werk soek, die geleentheid moet hê om te kan werk teen die heersende lone of vir hulself werk skep. ✓✓
- Dit bedoel nie noodwendig almal in die land het werk nie. ✓✓
- As die regering genoeg mense aanmoedig om ekonomies aktief te wees, sal die produktiewe potensiaal van die ekonomie toeneem en die staatstoelaes verminder. ✓✓

<u>Wisselkoersstabilliteit</u> ✓
- Stabiele wisselkoerse word nagestreef om buitelandse kapitaal te lok. ✓✓
- Die SARB kan die geldvoorraad laat toeneem of afneem om dit te bereik. ✓✓
- ‘n Stabiele wisselkoers is voordelig vir die ekonomie. ✓✓

DOWNLOAD MORE RESOURCES LIKE THIS ON ECOLEBOOKS.COM

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

Prysstabilliteit ✓
- Die staat poog om 'n lae, stabiele inflasiekoers te handhaaf. ✓✓
- Dit beteken nie 'n nul persentasie nie, maar 'n lae en konstante koers. ✓✓
- Die staat se inflasieteiken is tussen 3% en 6%. ✓✓
- Dit is 'n doelwit, omdat dit voordele inhou soos firmas wat koste kan verlaag deur nie hul lone saam met inflasie te verhoog nie. ✓✓

Ekonomiese gelykheid ✓
- Herverdeling van inkomste deur middel van belasting en toelaes verseker dat almal toegang tot basiese benodigdhede het om die ongelyke verdeling van inkomste teë te werk. ✓✓
- Die regering versprei van die rykes na die armes, sonder om dit te veel te maak en voordele en werk te ontmoedig. ✓✓
- Die regering wil ook nie toelaes aantrekliker maak as die voordele van werk nie. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Maks 26)

ADDISIONELE GEDEELTE

Die hoofbegroting was suksesvol om ekonomiese doelwitte te bereik deur:
- bereiking van die sosiale doelwitte vir die land te bereik soos die voorsiening van sosiale dienste. ✓✓
- die provinsiale en plaaslike begrotings word geïmplementeer om die lewenstandaard te verhoog, bv. bou van skole. ✓✓
- implementering van belastings soos sondebelasting en suikerbelasting om 'n gesonder samelewing te verkry. ✓✓
- die begroting word gebruik om infrastruktuur en menslike hulpbronne te verbeter, bv. die Uitgebreide Openbare Werkeprogram. ✓✓
- dit skep uitgebriede ekonomiese aktiwiteite om ekonomiese groei te verhoog. ✓✓

Die hoofbegroting is onsuksesvol om ekonomiese doelwitte te bereik:
- nie 'n groeikoers van 4% tot 5% te bereik nie. ✓✓
- openbare sektormislukking as gevolg van korrupsie, nepotisme en misbruik van fondse wat steeds bestaan. ✓✓
- nie fondse aan te wend vir die doel waarvoor dit begroot is nie. ✓✓
- oneffektiwiteit wat belastingbetalers se geld mors, bv. swak dienslewering. ✓✓
- ekonomiese onstabiliteit as gevolg van hoë rentekoers, staatskaping, prysonstabiliteit en 'n tekort op die betalingsbalans. ✓✓
- 'n toename in die BTW-koers is 'n regressiewe belastingkoers wat ekonomiese groei beperk. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Maks 10)

SLOT

Die regering moet korrupsie, nepotisme, staatskaping, ens. uitroei om sosiale en politieke stabiliteit, verantwoordbaarheid en hul doelwitte te bereik. ✓✓
(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Maks 2) **[40]**

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

VRAAG 6

- **Bespreek die volgende sosiale aanwysers volledig:**
  - **Demografiese aanwysers**
  - **Inkomeverdeling aanwysers**
  - **Behuising en Verstedeliking.** **(26 punte)**
- **Bespreek die gebruik van ekonomiese en sosiale aanwysers in die globale ekonomie krities.** **(10 punte)**

INLEIDING

Sosiale aanwysers en statistieke meet die vlak van sosiale ontwikkeling en menslike welvaart in 'n land. ✓✓ (Maks 2)
(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.)

INHOUD: HOOFGEDEELTE

Demografiese aanwysers

Bevolkingsgroei ✓
- Die meting van die bevolkingsgroei word deur middel van 'n sensus gedoen. ✓✓
- Dit word benodig vir diensleweringsdoelwitte en om die belastingbasis te bepaal. ✓✓
- SA het 'n relatiewe hoë bevolkingsgroei in vergelyking met ontwikkelde lande. ✓✓
- 'n Hoë bevolkingsgroeikoers saam met lae ekonomiese groei beskadig die pogings om die gemiddelde lewenstandaard van die bevolking te verhoog. ✓✓
- Dit plaas ook groot druk op die regering se finansies om sosiale dienste te voorsien. ✓✓

Lewensverwagting ✓
- Dit is die aantal jare wat 'n pasgebore baba behoort te leef. ✓✓
- SA se lewensverwagting was 64 jaar in 2019 en neem toe, ✓✓ terwyl die VSA s'n amper 80 jaar is. ✓✓

Inkomsteverdelingsaanwysers

Koptellingsindeks ✓
- Die Wêreldbank toon dat elkeen wat met minder as US$2 'n dag leef, lewe onder die armoedegrensinkomste. ✓✓
- Die armoede koptellingskoers teen die nasionale armoedegrens (% van die bevolking) in South Afrika was 22 in 2008, volgens die Wêreldbank. ✓✓

Gini-koëffisiënt ✓
- Dit wissel tussen 0 – 1 - hoe hoër die waarde, hoe meer ongelyk is die verdeling van inkomste. ✓✓
- Progressiewe inkomstebelasting en SEB is metodes wat gebruik word om die Gini-koëffisiënt te verlaag. ✓✓
- In SA, was die Gini-koëffisiënt 0,63 in 2014 en in die VSA 0.41 in dieselfde jaar. ✓✓

DOWNLOAD MORE RESOURCES LIKE THIS ON ECOLEBOOKS.COM

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

Behuising en verstedeliking
- 'n Wesenlike deel van SA se armes kan nie bekostig om residensiële eiendom te koop nie. ✓✓
- Die regering fasiliteer huiseienaarskap deur middel van 'n subsidiesisteem en lenings uit die privaatsektor. ✓✓
- Faktore in SA wat huislewering en huiseienaarskap belemmer sluit hoë werkloosheidskoerse en 'n baie oneweredige inkomsteverdeling in. ✓✓
- Die Algemene Huishoudingsopname is ontwikkel om die vlakke van ontwikkeling prestasie van verskeie regeringsprogramme en projekte te meet. ✓✓
- Een van die doelwitte van die AHO is om ontwikkelingsaanwysers in die land te meet, bv. toegang tot basiese dienste soos lopende water, elektrisiteit, ens. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Maks 26)

ADDISIONELE GEDEELTE

- Lande gebruik aanwysers om politieke en ekonomiese besluite op te baseer. ✓✓
- Hulle gerbuik aanwysers om die nasionale begroting, om voorspellings te maak vir die bou van infrastruktuur (water/elektrisiteit) en om menseregte te onderhou wat diskriminasie teenwerk. ✓✓
- Dit word aangewend om die vernietiging van die natuur, soos besoedeling en ekosisteem beskadiging te voorkom. ✓✓
- Die regering gebruik aanwysers in beplanning en dienslewering om politieke stabiliteit te verseker. ✓✓
- Die voorsiening van onakkurate inligting met betrekking tot aanwysers sal buitelandse investering ontmoedig. ✓✓
- Daar sal byvoorbeeld 'n wanallokasie van regeringsfondse wees. ✓✓
- Daar sal 'n afname in ekonomiese aktiwiteite en in lewenstandaard wees. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Maks 10)

SLOT

Sosiale aanwysers moet so saamgestel word dat dit gestandaardiseerd is en in effektiewe beplanning gebruik kan word. ✓✓
(Aanvaar enige ander korrekte, relevante antwoord.) (Maks 2) **[40]**

TOTAAL AFDELING C: 40
GROOTTOTAAL 150

Kopiereg voorbehou